

Državljska vzgoja in etika

IZBIRNI DEL

Metoda 25

Razred: 8	Predmet: Državljska vzgoja in etika
Tematski sklop	Izbirni del
Tema / vsebina	Strategije učenja

UČNI NAČRT

Cilji	Spoznavajo pomen znanja in vseživljenjskega izobraževanja za družbo in posameznika.
Pojmi	Učenje, strategija, pravila
Možne medpredmetne povezave	Zgodovina, sociologija, psihologija, filozofija za otroke itd.
Dodatne informacije za učitelje	1. Učitelj naj bo pozoren na prenos znanja v konkretno vedênje v razredu – ni dovolj, da učenci vedó, kaj je dober oziroma slab argument, to morajo tudi uporabljati v pogovoru v razredu. 2. Učitelj naj dano gradivo poveže z vsakdanjimi izkušnjami učencev. 3. Učenec naj zna utemeljiti izbore, uskladiti mnenja, ovrednotiti različne zamisli (npr. tudi razvojne načrte) z vidika trajnostnega razvoja.
Dodatne informacije za učence	1. Pomen poslušanja sošolcev in ocene njihovih argumentov. 2. Povezava razgovora v šoli z vsakdanjimi izkušnjami.

DIDAKTIČNI MODELI

Ime	Učenje
Neposredni cilji	Da se učenci naučijo pravilno učiti in da znajo svoje zanje primerno tudi reflektirati.
Didaktična naloga	Po začetnem preverjanju učnih navad se v nadaljevanju ure ob spremljajoči razpravi lotimo vaje spomina.
Metodika-variante	
Učitelj učencem na začetku ure razdeli vprašalnik, ki ga najdete med dodatnim materialom. Dovolj jim 5 minut časa, da ga izpolnijo in preverijo svoje rezultate. To je lahko iztočnica za razpravo o strategijah učenja. Nato kot primer strategije pomnjenja uporabi naslednjo metodo. Snov, ki se pri metodi ponavlja je lahko poljubna, najbolje pa bo, če se ura navezuje na zadnjo obravnavano temo. Na tablo napišite ducat ali več strokovnih izrazov, povezanih s nedavno obravnavano snovjo ali s snovjo, ki jo ponavljate po daljšem presledku. Še bolje je, če besede vnaprej napišete na prosojnico. Učencem dajte minuto časa, da si jih zapomnijo. Takoj ko poteče čas, seznam izbrišite ali umaknite prosojnico. Učenci morajo zdaj napisati — ne izrazov samih, marveč njihove definicije. Cilj je, da jih v omejenem času napišejo čimveč. Pogovorite se o tem, kar so zapisali.	

Vaja zahteva, da aktiviramo možgane. Sporočilo takega načina pomnjenja je, da pretvarjanje gradiva iz ene oblike (strokovni izraz) v drugo (definicija) zahteva razumevanje. Poleg tega si lahko dobro zapomnimo le tiste stvari, ki jih razumemo. Učenje na pamet je površno in neučinkovito. In drugič, kadar možgani primerjajo svoj poskus s »popolnim« odgovorom (za katerega poskrbi učitelj), je pomnjenje najbolj naravno. Dejavnost zagotavlja kar največje sodelovanje — vsak učenec je ves čas vključen. Nihče se ne more skriti, vsak mora razmišljati in se odzvati na izraženo mnenje. Učitelj lahko kadarkoli pokliče kateregakoli učenca in ga izzove, če se mu zdi, da se ne odloča po svoje, ampak slepo sledi množici.

Načrt razprave z učenci:

V razpravi lahko uporabite vprašanja, ki so navedena v vprašalniku med dodatnimi materiali.

Drugo gradivo	- Državljska vzgoja in etika; učbenik za 8. razred (ur. dr. J. Justin); pogl. <i>Družba prihodnosti</i> - Državljska vzgoja in etika; delovni zvezek za 8. razred (ur. dr. J. Justin); pogl. <i>Družba prihodnosti</i> - BAMBECK, J. (1995). <i>Moč možganov: kako izboljšamo svoje umske zmožnosti</i>. Žalec: Sledi - MADDIX, H. (1976). <i>Kako naj se učim</i>. Ljubljana: Univerzum - MARENTIČ-Požarnik, B. (1969). <i>Kako naj se učim</i>. Ljubljana: Cankarjeva založba - PEČJAK, V. (1986). <i>Poti do znanja: metode uspešnega učenja</i>. Ljubljana: Cankarjeva založba
Internetni / knjižni kotiček za učence	- Možganotletika – igra, http://igralniportal.si/igra/mozganotletika/72 (2.1.2011) - Igra vlog in simulacija, http://www2.arnes.si/~dpsih/priloge/Barbara%20Debeljak%20Rus%20IGRA%20VLOG%20IN%20SIMULACIJA.ppt (20.8.2008) - Learning Planet, http://www.learningplanet.com/ (20.8.2008)
Internetni / knjižni kotiček za učitelje	- Justin, Janez; Sardoč, Mitja & Klemenčič, Eva (2008). <i>Učenje in izobraževanje za demokratično državljanstvo: zbirka gradiv – zgoščenka</i>. Ljubljana: Pedagoški inštitut. - Savjeti i strategije učenja, http://www.mojakarijera.com/node/6 (2.1.2011) - Učimo se učiti, http://www.ra-sinergija.si/usu/index.html (20.8.2008) - Učenje, http://www.tosemjaz.net/si/clanki/516/detail.html (20.8.2008) - Education & Learning, http://www.problemistics.org/tools/subjects/education.learning.html (20.8.2008)

DODATNI MATERIAL

Vprašalnik

1. Se učiš vsak dan brez izjeme? DA   NE

2. Te pri učenju ovirajo razne izvenšolske obveznosti kot so šport, branje, gledanje filmov, igranje računalniških iger itd. DA   NE

3. Ali lahko predvidiš koliko časa boš porabil za učenje določenega predmeta? DA   NE

4. Ali moraš občasno prekiniti učenje zato ker nimaš določenega sredstva za učenje (računalnika, knjige...) DA   NE

5. Se lahko skoncentriraš na učenje četudi so v prostoru, v katerem se učiš drugi ljudje?

DA NE

6. Se trudiš, da bi bile tvoje beležke (podčrtavanje, beleženje po tačkah) kar se da pregledne?

DA NE

7. Ali običajno preskočiš tabele in grafikone ko se učiš iz učbenika?

DA NE

8. Ali znaš običajno iz prebranega teksta izločiti glavno misel?

DA NE

9. Ali med učenjem večkrat ponoviš vsebino, ki si jo predelal?

DA NE

10. Ponavljaš pomembne stvari iz že obdelane vsebine, čeprav pri predmetu nimaš slabe ocene?

DA NE

11. Ponavljaš vsebino dobesedno kot je zapisana v zvezku ali knjigi?

DA NE

12. Primerjaš občasno, tekom učenja, novo gradivo z tem kar že poznaš iz kakšnega drugega predmeta?

DA NE

13. Poskušaš med učenjem na kakšen način poiskati (recimo v slovarju) pomene nepoznanih besed na katere naletiš med učenjem?

DA NE

14. Se med učenjem zlahka skoncentriraš?

DA NE

15. Potrebuješ veliko časa od trenutka, ko se doma odločiš za učenje in do trenutka, ko se dejansko začneš učiti?

DA NE

16. Med učenjem pogosto razmišljaš o svojih osebnih problemih in težavah?

DA NE

17. Se učiš samo ko občutiš, da si za to posebej razpoložen?

DA NE

18. Odgovarjaš pri sebi v šoli tudi na vprašanja, ki so postavljena nekomu drugemu? DA NE

19. Ali se trudiš že tekom pouka naučiti kar se da veliko snovi?

DA NE

20. Ko si v šoli vprašan, se ti pogosto dogaja, da zaradi treme ne moreš pokazati vsega kar znaš?

DA NE

Svoje odgovore analizirajte in ocenite po naslednjem ključu: odgovor DA je primeren na vprašanja 1, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 18, in 19.! To pomeni, če je vaš odgovor na katero od omenjenih vprašanj NE,

razmislite o tem in ocenite kaj to pomeni v vašem primeru. Da bi vam olajšali ta postopek, vam zastavljamo naslednji dve vprašanji:

- **Katere so glavne pomanjkljivosti vašega učenja, ki ste jih ugotovili?**
- **Katere pomanjkljivosti boste v kratkem poskušal odstraniti in kako?**

NEKAJ PRAVIL SAMOSTOJNEGA UČENJA

1. Odločimo se, da se bomo učili
2. Določimo si cilj učenja, to je način uporabe informacij, ki jih bomo pridobili od česar je potem odvisen tudi način učenja:
  - a). Če je dovolj POISKATI in PREPOZNATI neko informacijo, se bomo vadili v prepoznavanju informacij.
  - b). Če je treba informacije PONOVIDI dobesedno bomo ponavljali brez bistvenega spreminjanja informacij, če želimo ponoviti smisel, bomo pazili, da se v procesu smisel ohrani.
  - c). Če je potrebno informacijo uporabiti pri RJEŠAVANJU nekega problema, se bomo naučili reševanja več različnih problemov, nikakor pa ne samo enega samega tipa.
3. Moramo se znati orientirati v gradivu in dojeti njegovo celovitost
4. Učimo se s pisalom v roki.
5. Izogibamo se nepotrebemu kopičenju gradiv.
6. Pri urejanju informacij bomo izbrali nivo aktivnosti, ki vodijo k ciljem učenja:
  - iskanje istih informacij na drugih mestih v tekstu ali v drugih tekstih
  - ponavljanje tistega, kar piše v učbeniku
  - podčrtavanje pomembnih mest v tekstu
  - izdelovanje skic in preglednic
  - primerjanje podatkov o isti temi v različnih virih informacij
  - uporaba znanja v praksi pri reševanju problemov.
7. Samostojno oblikujemo tekst:
  - a). podčrtujemo v tekstu
  - b). delamo si beležke

- c). delamo si miselne vzorce in preglednice
- d). postavljamo si vprašanja na osnovi točk b) in c)
- e). v sebi odgovarjamo na vprašanja in dobro razmislimo o odgovoru in ga primerjamo s poudarki iz točke a)
- f). šele ko smo dovolj gotovi, da je odgovor pravilen, ga zapišemo v obliki, ki je kar se da podoben temu kako ga bomo kasneje uporabili v praksi, nato preidemo na nove informacije
- g). ko se pomen vprašanja in odgovora ne skladata moramo nujno poiskati vzrok za to in nato narediti kot sugerira točka f)
- h). občasno, po večjih poglavjih in obvezno na koncu učenja, ponovimo vsa vprašanja, ki smo si jih zastavili tekom učenja in vse odgovore nanje.
- i). brez dodatnih vprašanj ponovimo odgovore
- j). zaključimo učenje, ko smo zares gotovi v svoje znanje

KOŠ

Opomba	Ko se učenci razporedijo v krog in okoli njega, jih lahko učitelj ali sošolci izzovejo, naj utemeljijo svojo odločitev. Tako se izognemo možnosti, da bi posamezniki tekali naokrog kar tako. S to vajo lahko začnemo tudi bolj formalne razprave. Razporeditev učencev ob vsaki izjavi na hitro skiciramo ali posnamemo digitalno fotografijo. Tudi učitelj lahko aktivno sodeluje kot odgovarjajoči ali tisti, ki izraža svoje mnenje — še posebej, če ugotovi, da so učenci kaj bistvenega spregledali.